

2. Vandens panaudojimas žmogaus gyvenime

- Kokius vandens telkinius žinote?
- Iliustracijose atpažinkite jūrą, ežerą, upę, kūdą, šaltinį, šulinį.

- Kurie šių vandens telkinių yra gamtos, o kurie – žmogaus kūriniai?
- Kokia ilgiausia ir didžiausia Lietuvos upė?
- Kokia jūra skalauja vakarinį Lietuvos krantą?
- Kodėl jūros neišdžiūsta?
- Ar galima jūros vandenį paversti geriamuoju?

Jūros vanduo skiriasi nuo upės, ežero ar šaltinio vandens. Jūros vanduo sūrus, o nesūrus vandenį (upių, ežerų, šulinių ir pan.) vadiname **gėlu**. Jūros vanduo yra sūrus, todėl negeriamas. Sūrus vanduo netinka ir augalams laistyti. Tačiau, kaip žinome, jūrose gyvena nemažai gyvūnų, auga augalų, kurie prisitaikę prie druskingos aplinkos.

Į šaukštelį įpilkite mineralinio arba pasūdyto vandens. Uždekite žvakę ir pakaitinkite šaukštelį su vandeniu. Kas darosi? Kodėl ant šaukštelio lieka balsvų dėmių?

Be vandens negali būti jokios gyvybės. Be maisto žmogus išgyventų ir mėnesį, be vandens – tik savaitę. Tačiau žmogaus gyvenime vanduo naudojamas ne tik gerti.

Pasižiūrėkite į paveikslėlius ir aptarkite, kur dar žmonės panaudoja vandenį.

Lietuvoje iš čiaupo bėgantis vanduo yra geriamasis. Jis išvalytas, jo kokybė nuolat tikrinama. Švarų geriamąjį vandenį žmonės semia iš šulinių. Galima gerti ir šaltinių vandenį. Šaltinio vanduo vertinamas ne tik dėl tyrumo, bet ir dėl skonio. Neretai jis pilstomas į butelius ir parduodamas. Minėjome, kad jūrų vanduo negeriamas, nes yra sūrus. Negalima gerti ir upių ar ežerų vandens, nes į jį subėga trąšų likučiai iš laukų, kartais ir buitiniai nutekamieji vandenys. Be to, jame veisiasi įvairūs **mikroorganizmai**, kurie žmogui gali būti pavojingi.

Kai kuriose šalyse labai trūksta vandens. Neretai jis geriamas neparuoštas, ir žmonės dėl to serga.

- Paimkite penkias stiklines. Į tris stiklines įpilkite vandens:
  - į vieną stiklinę įlašinkite kelis lašus rašalo,
  - į antrąją įmeskite žiupsnelį žemių ir išmaišykite,
  - trečiąją stiklinę palikite stovėti šalia.
- Dabar paimkite popierinį filtrą ir pirmos bei antros stiklinių vandenį filtruokite į likusias tuščias stiklines.
- Ką pastebėjote? Kokias išvadas galite padaryti?

6. Skaityti malonu

1. Įsiklausykite, koks gamtos reiškinys „slepiasi“ eilėraštyje?

Violeta Palčinskaitė

LIETUČIO PASAKA

Kas ten trepsi, kas ten šoka,
Kas ten vaikščioja po stogą?

Ci-ku ca-ku, tu-ku tu-ku,
Daug žydrų lietaus nykštukų.

Ilgos plonos jų kojytės,
Žydro stiklo kepurytės.

Ci-ku ca-ku, tu-ku tu-ku,
Žydro stiklo jų batukai.

O kiekvienas rankoj neša
Po apvalų žydrą lašą.

Ci-ku ca-ku, tu-ku tu-ku,
Daug lietučio sviedinukų.

Kuo greičiau į lysvę žalią,
Pas plaštakę, pas gėlelę.

Ci-ku ca-ku, tu-ku tu-ku,
Skuba daug lietaus nykštukų.

trep
si
neša
kepurytės

Bėga bėga, neša neša
Atsigert – po skaidrų lašą.

Kiekvienai mažai žolytei,
Lapui, žiogui, skruzdėlytei.

O paskui, kai po truputį
Ima kaitinti saulutė,

Jie namo sugrįžta vėlei
Pas tėvelį debesėlį.

Ci-ku ca-ku, tu-ku tu-ku,
Daug žydrų lietaus nykštukų.

Iš knygos „Namai namučiai“

- Kodėl eilėraštis pavadintas „Lietučio pasaka“?
- Kokiais garsais jūs vaizduotumėte lietų?
O liūtį? Šiltą vasarinį lietutį?
- Aptarkite, kaip supratote eilėraščio žodžius:
  - *lietučio sviedinukai*,
  - *jie namo sugrįžta vėlei / pas tėvelį debesėlį*.

vėlei
gėlę
gėlelę

2. Prisiminkite, ką žinote apie vandens ciklą gamtoje. Kaip jis atskleistas šiame eilėraštyje?

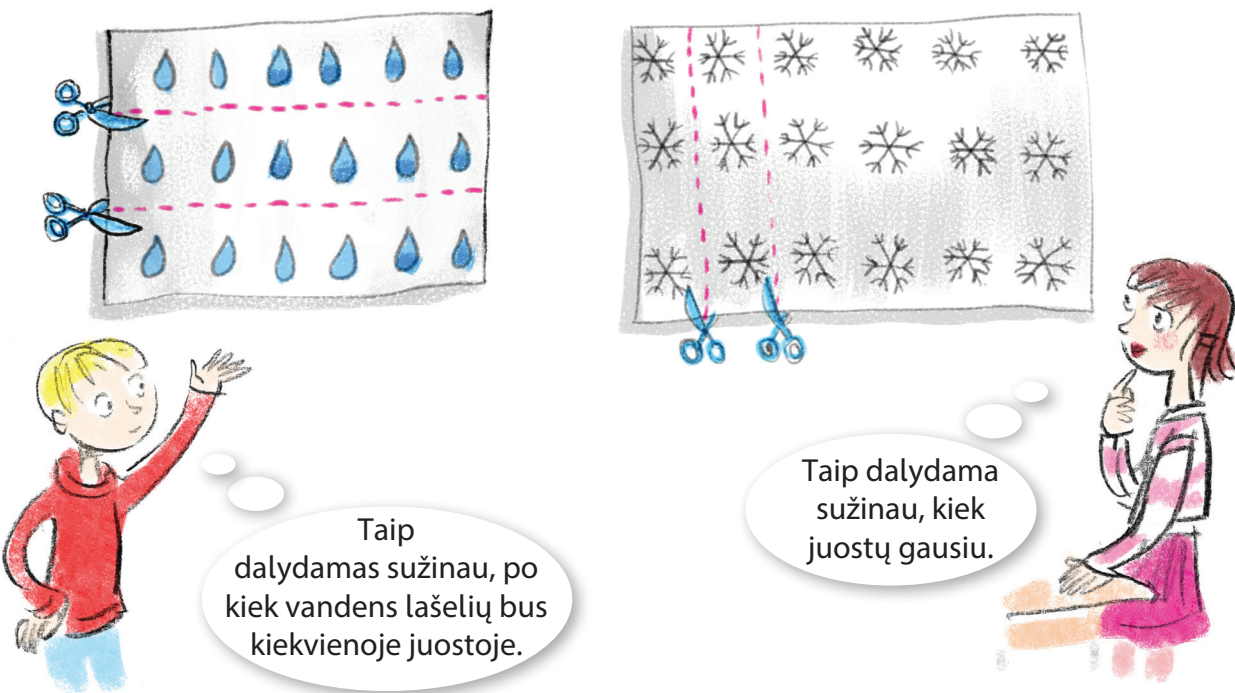
3. Parašykite arba nupieškite pasaką „Vandens lašelio kelionė“.

4. Aptarkite, ar jūs mėgstate skaityti laisvalaikio? Kokias knygas tada renkatės?

1. Dalijame į lygias dalis ir po lygiai

1. Paaiškinkite, kaip dalijo Rokas ir kaip Ieva? Kuris iš jų dalijo į 3 lygias dalis, o kuris po 3?

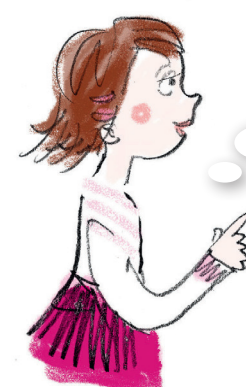
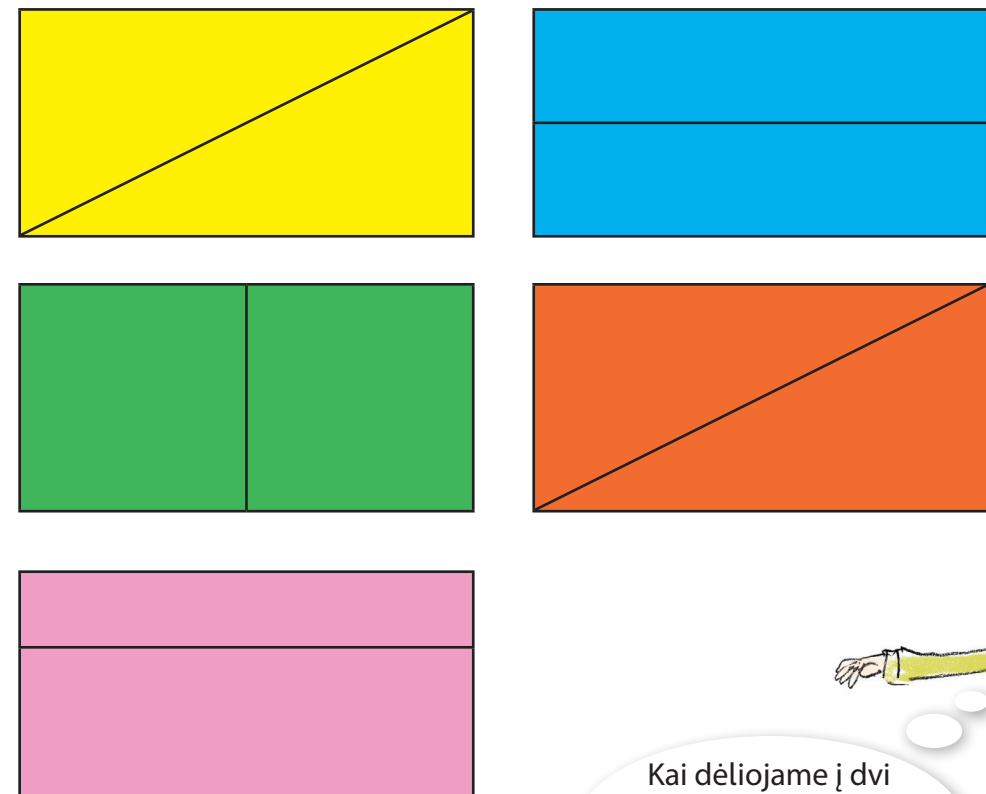

2. Ką sužinos Kristina ir ką Mykolas?

3. Rūta 15 l vandens supilstė į 5 stiklainius po lygiai, o Mindaugas tiek pat vandens pilstė į kibirėlius po 5 l į kiekvieną. Ką galite sužinoti?

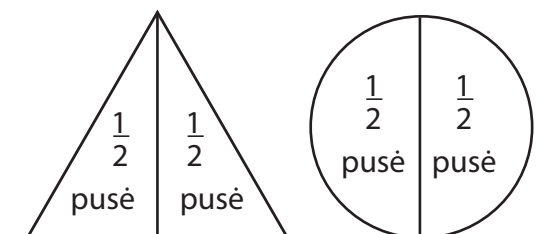
4. Į kiek dalių padalytas kiekvienas stačiakampis? Kurie iš jų padalyti į dvi lygias dalis?

Kiekvieną tokią dalį vadiname **pusė**. Matematiškai ją galime užrašyti taip: $\text{pusė} = \frac{1}{2}$.

Kai dėliojame į dvi lygias dalis, sakome, kad padalijome **pusiau** arba **per pusę**.

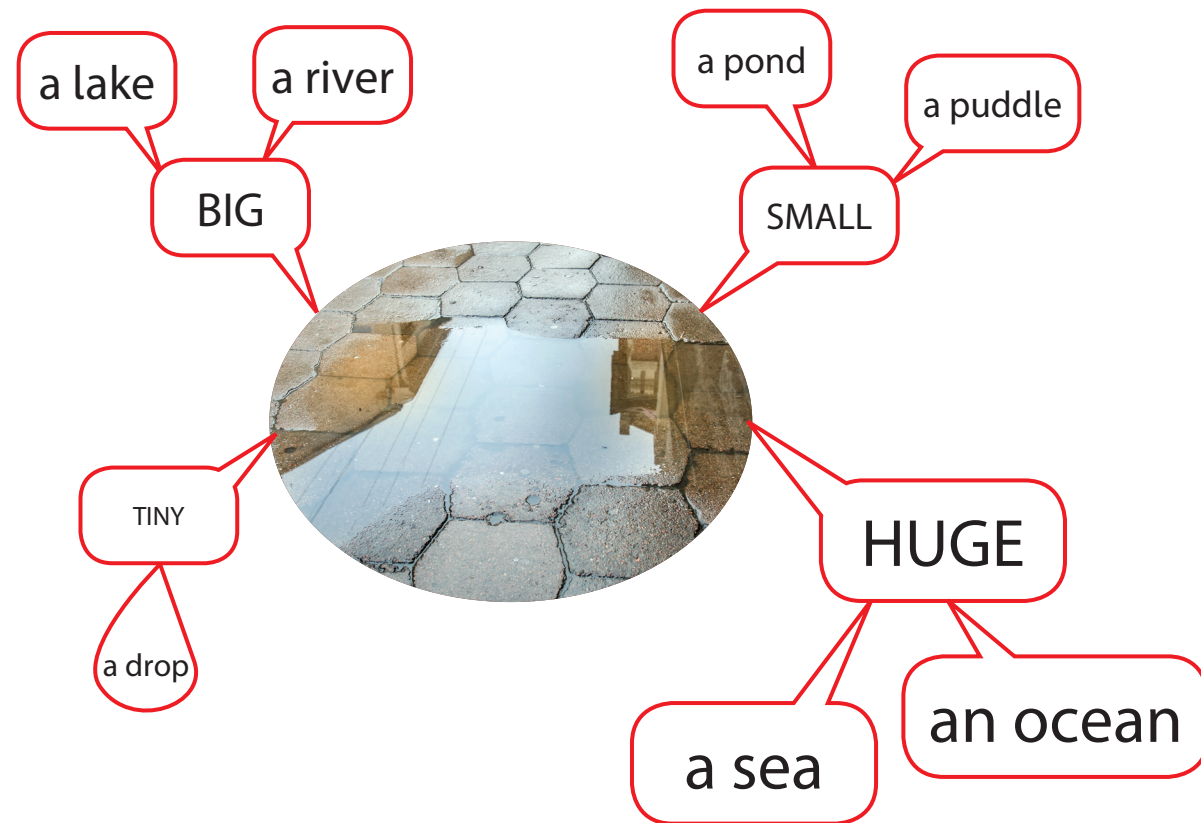
$\frac{1}{2}$ skaitome **viena antroji** arba **pusė**.

- 12 cm juostelę padalykite pusiau. Į kiek lygių dalių dalijote? Kokio ilgio juosteles gavote? Užrašykite atitinkamą veiksmą.
- 10 kubelių pasidalykite su draugu pusiau. Į kiek lygių dalių dalijote? Po kiek kubelių gavote? Užrašykite atitinkamą veiksmą.
- Nusibraižykite 8 langelių dydžio stačiakampį ir $\frac{1}{2}$ visų langelių nuspalvinkite. Kiek langelių nuspalvinote? Kiek liko nuspalvinta? Užrašykite atitinkamą veiksmą.

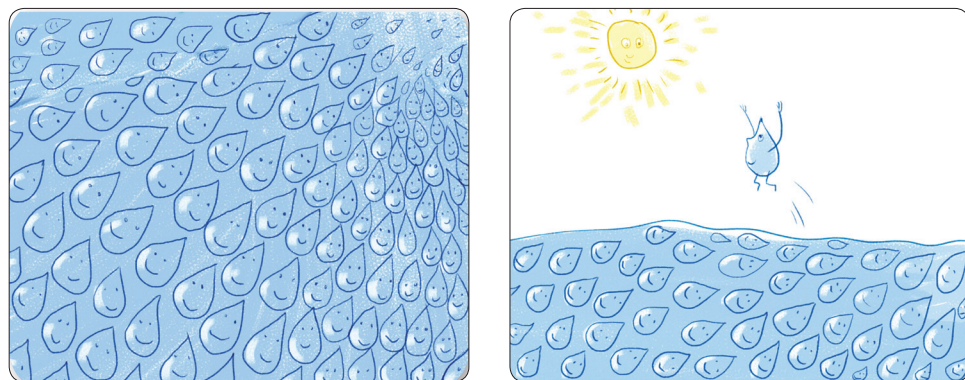
Lesson Forty Five: A Water Drop

1. Look and think.

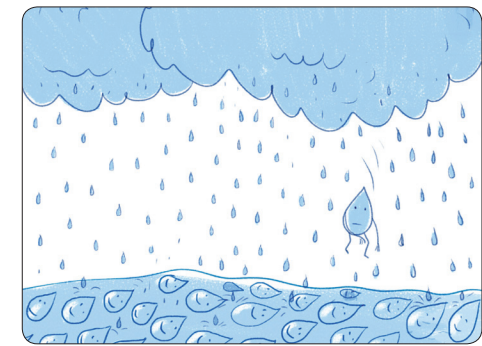
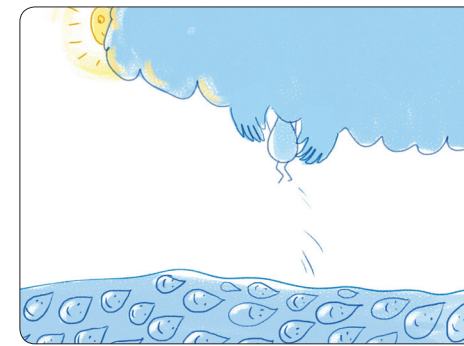

2. Listen and read. How big is it?

tiny   small   big   huge

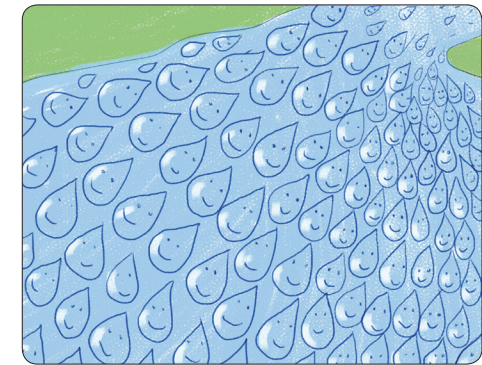
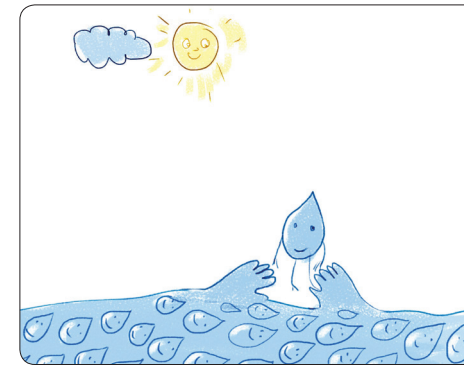

A ... water drop lives with its brothers and sisters in the ... ocean.
It likes the sun and jumps up.

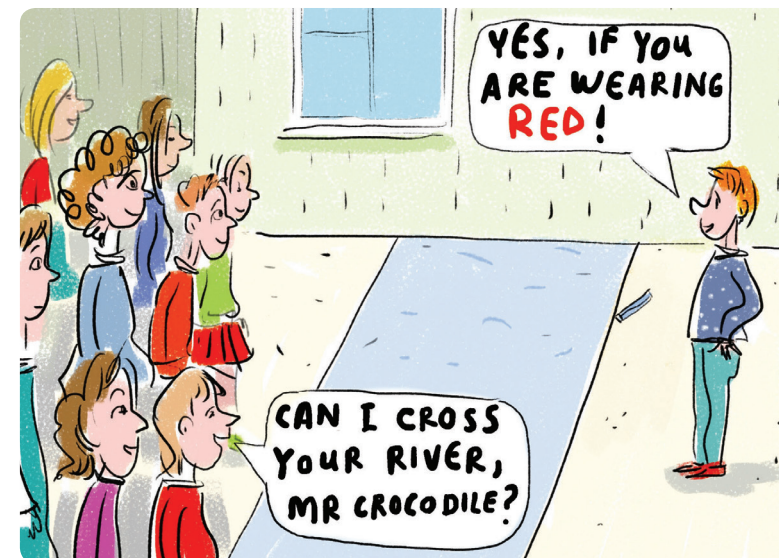
a drop
to drop

A ... cloud catches the water drop. The cloud drops the water drop on land.

A **small** river catches the water drop. The water drop runs back to its sisters and brothers in the **huge** ocean.

3. Play. Can I cross your river, Mr Crocodile?

Mr Crocodile
Mrs Crocodile

Išmokome

Pasakyti, kokio dydžio yra daiktai:
tiny, small, big, huge.